

Tabela objawów ryzyka dysleksji

Wiek niemowlęcy (pierwszy rok życia)	
Motoryka duża:	• Opóźniony lub nietypowy rozwój ruchowy: ➤ dzieci nie raczkują,➤ gorzej utrzymują równowagę w postawie siedzącej i stojącej,➤ obniżony tonus mięśniowy,➤ utrzymujące się pierwotne odruchy wrodzone.

Wiek poniemowlęcy (2-3 lata)	
Motoryka duża:	• Opóźniony rozwój ruchowy: ➤ trudności z utrzymaniem równowagi, automatyzacją chodu,➤ dzieci później zaczynają chodzić, biegać.
Motoryka mała	• Opóźniony rozwój motoryki rąk: ➤ dzieci mało zręczne manualnie,➤ nieporadne w samoobsłudze jedząc łyżką, ubierając się itp.
Koordinacja wzrokowo-ruchowa	• Opóźnienie rozwoju grafomotorycznego: ➤ dzieci nie próbują same rysować,➤ w wieku 2 lat nie potrafią naśladować rysowania linii,➤ w wieku 3 lat nie rysują koła.
Funkcje słuchowo-językowe	• Opóźnienie rozwoju mowy: ➤ dzieci później wypowiadają pierwsze słowa, zdania proste, złożone.

Wiek przedszkolny (3-5 lat)

Motoryka duża:	• Niska sprawność ruchowa: ➤ dziecko słabo biega,➤ ma problemy z utrzymaniem równowagi, np. w chodzeniu po linii krawężnika,➤ z trudem uczy jeździć się na rowerku, hulajnodze,➤ niezdarne w ruchach.
Motoryka mała	• Słaba sprawność ruchowa rąk: ➤ trudności i niechęć w wykonywaniu czynności samoobsługowych, np. zapinania małych guzików, sznurowania butów, zabaw manipulacyjnych.
Koordinacja wzrokowo-ruchowa	• Zaburzenia objawiają się: ➤ trudnościami z budowaniem z klocków,➤ niechęcią do rysowania,➤ nieprawidłowym sposobem trzymania ołówka w placach,➤ brakiem umiejętności rysowania koła w wieku 3 lat, kwadratu i krzyża w wieku 4 lat, trójkąta w 5 roku życia.
Funkcje wzrokowe	• Zaburzenia w rozwoju objawiają się: ➤ prymitywną formą rysunków ale, bogatą treściowo, (dziecko słownie uzupełnia braki w rysowaniu),➤ trudnościami w składaniu wg wzoru obrazków pociętych na części, puzzli, wykonywaniu mozaiki, układanek itp.
Funkcje słuchowo-językowe	• Zaburzenia w rozwoju stają się widoczne poprzez: ➤ opóźniony rozwój mowy,➤ nieprawidłową artykulację wielu głosek,➤ wydłużony okres posługiwania się neologizmami,➤ trudności z rozpoznawaniem i tworzeniem rymów i aliteracji,➤ trudności z zapamiętywaniem i przypominaniem nazw, np. pór dnia, posiłków,

	➤ trudności z zapamiętywaniem krótkich wierszyków i piosenek, ➤ trudności z budowaniem wypowiedzi, używanie głównie równoważników zdań i zdań prostych, mały zasób słownictwa.
Lateralizacja	• Opóźniony rozwój: ➤ brak przejawów preferencji ręki prawej lub ręki lewej.
Orientacja w schemacie ciała i przestrzeni	• Opóźnienie orientacji: ➤ z końcem wieku przedszkolnego dziecko nie umie wskazywać prawej ręki, lewej nogi.

Klasa O (6-7 lat)	
Motoryka duża:	• Niska sprawność ruchowa: ➤ dziecko słabo biega, ➤ ma problemy z utrzymaniem równowagi, np. w chodzeniu po linii krawężnika, staniu na jednej nodze, ➤ z trudem uczy jeździć się na rowerku, hulajnodze, nartach łyżwach.
Motoryka mała	• Słaba sprawność ruchowa rąk: ➤ trudności i niechęć w czynnościach samoobsługowych, np. zapinania małych guzików, sznurowania butów na kokardkę, używania widelca, nożyczek, ➤ trudności z opanowaniem prawidłowych nawyków ruchowych podczas rysowania i pisania: dziecko niewłaściwie trzyma ołówek, w niewłaściwym kierunku kreśli linie pionowe (od dołu do góry) i poziome (od prawej do lewej).
	• Zaburzenia objawiają się: ➤ trudnościami z rzucaniem i chwytaniem

Koordinacja wzrokowo-ruchowa	➤ piłki, ➤ kłopotami w rysowaniu szlaczków, ➤ błędami w odtwarzaniu złożonych figur geometrycznych, np. rysowaniem rombu.
Funkcje wzrokowe	• Zaburzenia, które można dostrzec, gdy dziecko ma: ➤ trudności z wyróżnianiem elementów z całości, a także z ich syntetyzowaniem w całości, np. podczas budowania wg wzoru konstrukcji z klocków, wyodrębnieniem szczegółów różniącym dwa obrazki, ➤ trudności w odróżnianiu kształtów, np. liter m-n-l-t-ł.
Funkcje słuchowo-językowe	• Zaburzenia objawiają się: ➤ wadliwą wymowę, ➤ przekręcaniem trudnych wyrazów (przestawianie głosek i sylab, asymilacja głosek, np. sosa lub szosa), ➤ błędami w budowaniu wypowiedzi, ➤ błędami gramatyczne, ➤ trudnościami z poprawnym używaniem wyrażeń przyimkowych wyrażających stosunek przestrzenny: nad-pod, za-przed, wewnątrz-na zewnątrz, ➤ myleniem nazw zbliżonych fonetycznie, ➤ trudnościami z zapamiętywaniem piosenek, wierszyków, nazw, więcej niż jednego polecenia, ➤ trudnościami z zapamiętywaniem materiału uszeregowanego w serie i sekwencje, np. nazwy dni tygodnia, miesiące, pór roku itp.
Lateralizacja	• Opóźniony rozwój: ➤ brak przejawów preferencji jednej ręki.
Orientacja w schemacie ciała i przestrzeni	• Opóźnienie rozwoju orientacji w schemacie ciała i w przestrzeni objawiające się tym, że: ➤ dziecko ma trudności ze wskazaniem na sobie części ciała, gdy określa terminami: prawe-lewe, ➤ nie umie określić kierunku na prawo i

	lewo od siebie.
Orientacja w czasie	• Zaburzenia dotyczące trudności z określeniem pory roku, dnia (rano, wieczór, noc).
Czytanie	• Nasilone trudności w nauce czytania, dla których charakterystyczne jest to, że dziecko: ➤ czyta bardzo wolno, ➤ głównie głośuje i nie zawsze dokonuje poprawnej wtórnej syntezy, ➤ bardzo często przekręca wyrazy, ➤ nie rozumie czytanego zdania.
Pierwsze próby pisania	• Można zaobserwować, że dziecko: ➤ bardzo często pisze litery, cyfry zwierniadlane, ➤ często odwzorowuje wyrazy, zapisuje je od strony prawej do lewej.

Wiek szkolny (klasa I-III)	
Motoryka duża:	• Niska sprawność ruchowa: ➤ ma problemy z utrzymaniem równowagi, np. w chodzeniu po linii krawężnika, staniu na jednej nodze, jeździe na wrotkach, ➤ niechętnie uczestniczy w zabawach ruchowych i lekcjach wf-u , ponieważ ma trudności z wykonywaniem niektórych ćwiczeń, np. układów gimnastycznych..
Motoryka mała	• Obniżona sprawność ruchowa rąk: ➤ zauważamy, że dziecko nie opanowało w pełni czynności samoobsługowych związanych z myciem, ubieraniem się, jedzeniem nożem i widelcem.
i Koordinacja wzrokowo-ruchowa	• Zaburzenia objawiają się: ➤ trudnościami z rzucaniem do celu i chwytaniem, ➤ niechęcią do rysowania i pisania,

	➤ poprzez sposób trzymania ołówka/długopisu – dziecko zbyt mocno przyciska ołówek, przez co ręka zbyt szybko się męczy, ➤ trudności z rysowaniem szlaczków w liniaturze zeszytu, ➤ poprzez niski poziom graficzny rysunków i pisma - dziecko „brzydko” rysuje i niestarannie pisze - nieadekwatnie do wieku dziecka (wolne tempo pisania, niemieszanie się w liniaturze).
Funkcje wzrokowe	• Objawy zaburzeń to: ➤ trudności z wyróżnieniem elementów z całości, ➤ wyodrębnieniem szczegółów różniącym dwa obrazki, ➤ trudności w odróżnianiu kształtów, np. liter m-n-l-t-l.
Funkcje słuchowo-językowe	• Zaburzenia objawiają się jako: ➤ wadliwa wymowa, ➤ przekręcanie trudnych wyrazów (przestawianie głosek i sylab, asymilacja głosek, np. sosa lub szosa), ➤ błędy w budowaniu wypowiedzi, ➤ błędy gramatyczne, ➤ trudności z poprawnym używaniem wyrażen przyimkowych wyrażających stosunek przestrzenny: nad-pod, za-przed, wewnątrz-na zewnątrz, ➤ mylenie nazw zbliżonych fonetycznie, ➤ trudności z zapamiętywaniem piosenek, wierszyków, nazw, więcej niż jednego polecenia, ➤ trudności z zapamiętywaniem materiału uszeregowanego w serie i sekwencje, np. nazwy dni tygodnia, miesiący, pór roku itp., ➤ wolne tempo nazywania szeregu prostych obrazków, ➤ trudności z nazywaniem i zapamiętywaniem liter alfabetu, cyfr, ➤ trudności z zapamiętaniem tabliczki mnożenia.
Lateralizacja	• Utrzymywanie się oburęczności lub

	obuoczności.
Orientacja w schemacie ciała i przestrzeni	• Opóźnienie rozwoju orientacji w schemacie ciała i w przestrzeni objawiające się tym, że: ➤ ma trudności ze wskazaniem na sobie części ciała, gdy określa terminami: prawe-lewe, ➤ nie umie określić kierunku na prawo i lewo od siebie, ➤ trudności z określeniem położenia przedmiotów względem siebie, np. droga na prawo, zaś drzwi na lewo, ➤ pisanie liter i cyfr, zwierciadlanych i zapisywanie wyrazów od prawej do lewej.
Czytanie	• Nasilone trudności w nauce czytania, dla których charakterystyczne jest to, że dziecko: ➤ bardzo wolno czyta – prymitywna technika czytania, ale robi mało błędów, ➤ bardzo szybko czyta, lecz popełnia przy tym bardzo wiele błędów – wynikających z tego, że dziecko domyśla się treści na podstawie kontekstu, ➤ niewłaściwie lub słabo rozumie przeczytany tekst.
Pisanie	• Trudności związane z opanowaniem poprawnej pisowni związane z opóźnieniem rozwoju spostrzegania wzrokowego i pamięci wzrokowej to: ➤ trudności w zapamiętaniu kształtu rzadziej występujących liter o skomplikowanej strukturze, np. F, H, Ł, G; ➤ mylenie liter podobnych pod względem kształtu, np. l-t-ł, m-n ➤ mylenie liter identycznych, lecz inaczej ułożonych na płaszczyźnie b-d-g, ➤ mylenie liter odpowiadającym głoskom podobnym fonetycznie, np. głoski: z-s, w-f, d-t, k-g, np. bioątek, chlep, ➤ trudności z zapisywaniem miękkień, mylenie głosek i-j, głosek nosowych ą-om, ę-en, ➤ nagminne opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter, sylab i wyrazów,

	➤ nasilone trudności podczas pisania ze słuchu (dyktanda).
Orientacja w czasie	• Trudności z określaniem pory roku, dnia, czasu na zegarze.